

Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutumlarıyla Üst Bilişsel Farkındalıkları Arasındaki İlişki

An Analysis of the Relationship Between Secondary School Students' Attitudes Towards English and Metacognitive Awareness

Sayfa | 392

Gürbüz OCAK , Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, gocak@aku.edu.tr

Akın KARAKUYU , Öğr. Gör. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, karakuyuakin@gmail.com

Ali KÜÇÜKÇINAR , Öğretmen, Uşak İl Milli Eğitim Müdürlüğü, alikucukcinar@hotmail.com

Geliş tarihi - Received: 1 Şubat 2023
Kabul tarihi - Accepted: 26 Mayıs 2023
Yayın tarihi - Published: 28 Haziran 2023

Öz. Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile üst bilişsel farkındalıkları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmaya Uşak, Afyon ve İzmir illerinde öğrenim gören kolay örnekleme tekniği ile belirlenen 390 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmada nicel araştırma türlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Veriler, İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği ve Çocuklar İçin Üst Biliş Farkındalık Ölçeği: B Formu kullanılarak toplanmıştır. İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği için Cronbach Alpha güvenilirlik değeri α : 0,717 Çocuklar İçin Üst Biliş Farkındalık Ölçeği: B Formu için Cronbach Alpha güvenilirlik değeri ise α : 0,834 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde ortalama, korelasyon, regresyon ve iki yönlü varyans analizleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları nötr, üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ise orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile üst bilişsel farkındalıkları arasında pozitif yönlü ve orta düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin sahip oldukları üst biliş farkındalıkları, İngilizce dersine yönelik tutumlarını %15 oranında yordamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul Öğrencileri, İngilizceye Yönelik Tutum, Üst-Biliş.

Abstract. The purpose of this research is to examine the relationship between secondary school students' attitudes towards English lessons and their metacognitive awareness. 390 secondary school students selected by convenience sampling technique from the provinces of Uşak, Afyon and İzmir participated in the research. Relational survey method, which is one of the quantitative research types, was used in the research. Data were collected using the Attitudes towards English Lesson Scale and the Metacognition Awareness Scale for Children: Form B. The Cronbach Alpha reliability value for the Attitudes towards English Lesson Scale was α : 0.717, and the Cronbach Alpha reliability value for the Metacognitive Awareness Scale for Children: Form B was α : 0.834. Mean, correlation, regression and two-way analysis of variance were used in the analysis of the data. According to the results of the research, it was determined that the secondary school students' attitudes towards the English lesson were neutral and their metacognitive awareness levels were moderate. It has been determined that there is a positive and moderate relationship between secondary school students' attitudes towards the English lesson and their metacognitive awareness. The metacognitive awareness of the students predicts their attitudes towards the English lesson by 15%.

Keywords: Secondary School Students, Attitude towards English, Metacognition.

Extended Abstract

Introduction. It has been seen that foreign language is defined as the language that an individual learns through the environment in which he lives or at school, other than his mother tongue. (Çetintaş, 2010; Şahin, 2016; Tosun, 2006). English language education, which is accepted as a foreign language in our country, is not at the desired level despite the English lessons that start in the 2nd grade of primary school. The underlying causes of this problem are included in studies that show different reasons such as economic, cultural, disruptions in the education system, problems in teacher training and psychological problems (Alagözlü , 2017; Güçlü & Uçar, 2019 p. 19; Mutlu, 2017).

Attitudes; norms, social values and relations that occur under the influence of an individual to an object, a living thing, a word, etc. It can be explained as a positive or negative attitude, stance or behavior (Demirtaş, 2007; Güleç, 2014; Yeşil, 2011). From this point of view, it can be expected that a positive attitude towards a lesson will increase the interest towards that lesson.

There can be many different factors in the positive or negative attitudes of learners. One of these factors is metacognition. It is known that metacognition positively affects the attitude towards the lesson (Küçük-Özcan & Çiğdem, 2000). Because metacognition is the individual's being aware of his own knowledge and knowing what he can and cannot do with this knowledge. With this knowledge, the student will be able to develop a positive attitude towards the lesson or make up for the deficiencies in the parts where it is insufficient.

Metacognition, which is the other dimension of the research, was introduced to the literature by Flavell (1979) as the concept of meta memory . Metacognition is the ability to control and direct the individual's thinking processes consciously (Welton & Mallan, 1999; Özsoy, 2008). Mental skills and personal characteristics are one of the factors that affect the formation of attitude. The individual's combining the information obtained with his experiences and observations in the face of events and phenomena by using his own mental processes, that is, metacognition, creates the cognitive dimension of attitudes (Demirel & Ünişen, 2017). In this context, the problem of the study is to examine the relationship between learners' awareness and use of their own mental processes and their attitudes and whether it will make a significant difference according to some individual characteristics. Determining students' attitudes towards the English lesson will highlight the clues for guiding the lesson from the planning stage to the evaluation stage.

- 1- What is the level of secondary school students' attitudes towards the English lesson?
- 2- What is the level of metacognitive awareness of secondary school students?
- 3- Is there a significant relationship between students' attitudes towards the English lesson and their metacognitive awareness levels?
- 4- Do students' attitudes towards the English lesson differ significantly depending on the common effect of gender and metacognitive awareness levels?
- 5- Do students' attitudes towards the English lesson show a significant difference depending on the common effect of class and metacognitive awareness levels?
- 6- Do students' attitudes towards the English lesson show a significant difference depending on the common effect of their mother's education status and metacognitive awareness levels?
- 7- Do students' attitudes towards the English lesson show a significant difference depending on the common effect of their father's education status and metacognitive awareness levels?

- 8- Are the students' attitudes towards the English lesson a predictor of their metacognitive awareness levels?

Method. In this study, the relational survey model, one of the quantitative research methods, was used. Relational survey model was preferred because it was aimed to reveal the presence/absence of a relationship between secondary school students' attitudes towards the English lesson and their metacognition. Relational studies are studies that measure the relationship between two or more variables and do not have any direction, as in experimental research that aims to predict (Hocaoğlu, Akkaş Baysal, 2019). Data were collected using the Attitudes towards English Lesson Scale and the Metacognition Awareness Scale for Children: Form B. Mean, correlation, regression and two-way analysis of variance were used in the analysis of the data.

Results. According to the results of the research, it has been determined that the middle school students' attitudes towards the English lesson are neutral and their metacognitive awareness levels are moderate. It has been determined that there is a positive and moderate relationship between secondary school students' attitudes towards the English lesson and their metacognitive awareness. The metacognitive awareness of the students predicts their attitudes towards the English lesson by 15% .

Discussion and Conclusion. As a result, metacognitive awareness affects students' learning process and thus their success. Successful students develop a positive attitude towards the lesson. therefore, it can be recommended to take measures to improve students' metacognitive awareness.

Giriş

Gelişen teknoloji sayesinde küçük bir köy haline gelen dünyada, farklı dünya ülkelerinden bireylerin iletişim kurması önemli bir olgu haline gelmiştir. İletişimin önemi nedeniyle, yabancı dil öğretimi de eğitim sistemlerinin ana dayanaklarından biri haline gelmiştir. Bu gelişime ayak uydurmaya çalışan ülkeler, çağın gereklerine uygun olarak eğitim sistemlerini güncel tutmaya çalışmaktadırlar.

Yabancı dil kavramının, bir bireyin ana dili dışında yaşadığı çevre yoluyla veya okulda öğrendiği dil olarak tanımlandığı görülmüştür. (Çetintaş, 2010; Şahin, 2016; Tosun, 2006). Ülkemizde yabancı dil olarak kabul edilen İngilizce dili eğitimi ilköğretim 2. sınıfta başlayan İngilizce derslerine rağmen istenilen seviyede değildir. Bu sorunun altında yatan nedenlere, ekonomik, kültürel, eğitim sistemindeki aksaklıklar, öğretmen yetiştirme sorunları ve psikolojik açıdan sorunlar gibi farklı sebeplerin gösterildiği çalışmalarda yer verilmiştir (Alagözlü, 2017; Güçlü ve Uçar, 2019; Mutlu, 2017). Aynı şekilde duyuşsal özelliklerin de öğrenme ortamında bireyin başarısını önemli derecede etkilediği belirtilmiştir (Gömlüksiz, 2003). Belirtilen psikolojik nedenler arasında gösterilen tutum kavramının İngilizce öğretimini etkilediği de bir gerçektir.

Tutumlar; norm, toplumsal değer ve ilişkilerin etkisiyle meydana gelen, bireyin bir nesneye, bir canlıya, bir söze vb. karşı sergilediği olumlu ya da olumsuz tavır, duruş ya da davranış olarak açıklanabilir (Demirtaş, 2007; Güleç, 2014; Yeşil, 2011). Bu açıdan bakıldığında bir derse karşı tutumun da olumlu olmasının o derse karşı olan ilgiyi artıracak beklenilebilir. Kazazoğlu (2013) belirli bir derse karşı takınılan tutumun diğer derslerdeki başarıyı olumlu yönde etkilediğini öne sürerek, 8. ve 9.sınıf öğrencileri ile yaptığı çalışmada İngilizce dersine karşı tutumun artması ile birlikte akademik başarıları arasında da anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Öğrenci tutumlarını bilmek sadece öğrenciye dair akademik başarıyı yordamak için kullanılan bir bilgi değildir. Demirbaş ve Yağbasan'a (2006) göre bir kişinin ilgileri, tutumları ve değerleri, onu tanıtan güçlü belirleyiciler olarak bilinmektedir. Dolayısıyla öğrenciyi tanımak ve öğrencinin üstün yararını gözetmek adına öğrenci tutumlarının bilinmesi gerekmektedir.

Tutumu oluşturan duygusal, bilişsel ve davranışsal ögeler bulunmaktadır. Duygusal öge, bireyin duygu ve değerleri ile yakından ilgilidir. Davranışsal öge, söz veya hareketlerden oluşmakta olup, bireyin belli bir uyarana karşı davranış eğilimini yansıtır. Bilişsel öge ise bireyin eski yaşantıları sonucu elde ettiği bilgi birikimine dayalı olarak oluşur (Temizkan, 2008). Öğrenenlerin derse, okula, sınavlara vb. karşı olumlu veya olumsuz tutuma sahip olmalarında birçok farklı etken rol oynayabilir. Bu etkenlerden biri de üst biliştir. Üst bilişin derse ilişkin tutumu olumlu yönde etkilediği bilinmektedir (Küçük-Özcan ve Çiğdem, 2000). Çünkü üst biliş, bireyin kendi bilgisinin farkında olması bu bilgiyle neyi yapıp neyi yapamayacağını bilmesidir. Bu bilgiyle öğrenci derse karşı olumlu tutum geliştirebilecek veya yetersiz olduğu kısımlarda eksikliğini giderebilecektir.

Üst biliş, Flavell (1979) tarafından meta memory kavramı olarak literatüre kazandırılmıştır. Üst biliş, bireyin düşünme süreçlerinin farkında olarak kontrol edip yönlendirebilmesidir (Özsoy, 2008; Welton ve Mallan, 1999). Karakelle' ye (2008) göre üst biliş öğrenme, problem çözme,

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (1), 395-408.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (1), 395-408.
Araştırma Makalesi / Research Paper

kavrama, akıl yürütme, bellek gibi süreçleri izlemek ve düzenlemek amacıyla kullanılmaktadır. Sindhvani ve Sharma'a (2013) göre ise üst biliş, bireyin bilgiyi nasıl edineceğini bilerek kendi öğrenmelerini ve sorumluluğunu alabilmesidir.

Üst biliş, bireylerin kendi öğrenme sürecinin farkında olmasını ve bu süreci yürütmesini sağlar. Bu süreçte birey; tahmin, planlama, izleme ve değerlendirme aşamalarını izler. Tahmin aşamasında, birey işi yapıp yapamayacağını, süresini, nasıl yapabileceğini ve ortaya çıkabilecek problemleri belirler. Planlama aşamasında, işi yaparken kullanacağı yöntem ve kaynakları belirler. İzleme aşamasında, işi gerçekleştirme sürecinde olup biteni inceleyerek bilişsel anlamda kendisine sağladığı bilgidir. Değerlendirme aşamasında ise işin veya öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediği ve süreç hakkında bir karara varıldığı aşamadır (Saraç, 2010). Üst biliş sayesinde öğrenci öğrenme sürecinde kendi sorumluluğunu alarak öğrenmelerini gerçekleştirebilecek, karşılaşılabileceği problemleri çözerek süreci sonlandırabilecektir.

Alan yazında; Baş ve Beyhan (2012)'in yansıtıcı düşünme becerisine dayalı etkinliklerle yapılan öğretimin 7. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersindeki akademik başarıları ve derse yönelik tutumları üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Çalışmada yansıtıcı düşünmenin derse yönelik tutumlar üzerinde anlamlı katkılar yaptığı gözlenmiştir. Ancak çalışmanın 7.sınıf öğrencilerini içermesi, belirli bir sınırlılık olarak görülmekte ve diğer ortaokul öğrencileri için durumun aynı sonuçları doğurup/ doğurmayacağı bilinmemektedir. Cebeci (2006) mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce derslerine yönelik tutumlarını incelediği araştırmada, farklı lise türlerindeki 600 öğrenci ile çalışmış, öğrenim görülen lise türüne göre İngilizce dersine yönelik tutumların da değişkenlik gösterdiğini belirtmiştir. Yapılan çalışmanın sınırlılıkları mesleki ve teknik lise öğrencilerini kapsamaması ve tutumun herhangi bir değişkenle ilişkilendirilmemesi olarak görülmüştür. Bu nedenle belirtilen lise türleri dışında veya farklı kademelerdeki İngilizce dersine yönelik tutumların hangi yönde olduğunu belirten bir çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Alan yazın incelendiğinde üst biliş kavramı ile ilgili çeşitli çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmalar içinde Bağçeci, Döş ve Sarıca (2011) yedinci sınıf öğrencilerinin üst bilişsel farkındalıkları ile Seviye Belirleme Sınavı (SBS) ve Yıllık Başarı Puanları (YSBP) arasındaki ilişkiyi incelemişler, 197 yedinci sınıf öğrencisinin üst biliş düzeyleri ile SBS ve YSBP puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmada, üst biliş ile akademik başarı arasındaki yordayıcılığı incelemiş ancak; belirli bir ders baz alınmamış ve psikolojik süreçlere dair üst biliş ile bir bağ kurulmamıştır. Sarpkaya, Arık ve Kaplan (2011), ilköğretim matematik öğretmen adaylarının üst biliş stratejilerini kullanma farkındalıkları ile matematiğe karşı tutumları arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmayı 120 öğretmen adayıyla gerçekleştirmişlerdir. İki değişken arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Bu çalışmada diğer kademelerde üst biliş kullanımının belirli bir yabancı dil dersine karşı tutum ile ilişkiye dair yol gösterici olsa da alan yazında benzer çalışmalara rastlanmamıştır.

Tutumun oluşmasında zihinsel beceriler ve kişisel özellikler etkili olan etmenlerden biridir. Bireyin olaylar ve olgular karşısında deneyimleri ve gözlemleri ile elde ettiği bilgileri kendi zihinsel süreçlerini yani üst bilişlerini kullanarak birleştirmesi tutumların bilişsel boyutunu oluşturur (Demirel ve Ünişen, 2017). Bu kapsamda çalışmada öğrenenlerin kendi zihinsel süreçlerinin farkında olması ve Ocak, G., Karakuyu, A. ve Küçükçınar, A. (2023). Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarıyla üst bilişsel farkındalıkları arasındaki ilişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 14(1), 395-408.*

DOI: 10.51460/baedb.1246342

kullanmasının tutumları ile ilişkisini incelemek ve bireysel bazı özelliklere göre anlamlı bir fark oluşturup oluşturmayacağı çalışmanın sorunsalını oluşturmaktadır. İngilizce dersine yönelik öğrencilerin tutumlarını belirlemek, dersin planlanma aşamasından değerlendirme aşamasına kadar yön verilmesine dair ipuçlarını öne çıkaracaktır. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- 1- Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ne düzeydedir?
- 2- Ortaokul öğrencilerinin üst bilişsel farkındalıkları ne düzeydedir?
- 3- Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, üst bilişsel farkındalık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 4- Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, cinsiyet ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 5- Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, sınıf ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 6- Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, anne eğitim durumları ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 7- Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, baba eğitim durumları ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 8- Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, üst bilişsel farkındalık düzeylerinin bir yordayıcısı mıdır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile üst bilişleri arasındaki ilişkinin varlığını/yokluğunu ortaya çıkarmak amaçlandığı için ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir. İlişkisel araştırmalar iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi ölçerek, kestirim (yordama) amacı güden deneysel araştırmalarda olduğu gibi bir yönlendirmenin olmadığı araştırmalardır (Hocaoğlu, Akkaş Baysal, 2019). Bu çalışmada da deneysel bir manipülasyon yolu tercih edilmediği, İngilizce dersine yönelik tutumun üst biliş farkındalık kavramı için yordayıcısı olup olmayacağının bilinmesi ve iki boyut arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla ilişkisel tarama modeli tercih edilmiştir.

Çalışma grubu

Bu araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye'deki ortaokullarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma evrenini ise Uşak, Afyon ve İzmir illerinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinden oluşmaktadır. Örneklem yöntemi olarak kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir örneklem, araştırmacıların hedeflediği sayıda katılımcıya ulaşana kadar uygulamaya devam ettiği zaman ve işgücü kaybını önleyen örneklem türüdür (Büyüköztürk vd., 2011). Katılımcılara ait demografik özellikler tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1
Katılımcılara Ait Demografik Özellikler

Özellik	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Erkek	180	46,2
	Kız	210	53,8
Sınıf	5	84	21,5
	6	85	21,8
	7	135	34,6
	8	86	22,1
	Anne eğitim durumu	İlkokul	54
	Ortaokul	87	22,3
	Lise	168	43,2
	Üniversite	81	20,7
Baba eğitim durumu	İlkokul	39	10,0
	Ortaokul	100	25,6
	Lise	143	36,6
	Üniversite	108	27,8

Veri toplama araçları

Araştırmada 'İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği' (İDYTÖ) ve 'Çocuklar İçin Üst Biliş Farkındalık Ölçeği' (ÜBFÖ-Ç) kullanılmıştır.

İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği: İDYTÖ Orakçı (2017) tarafından geliştirilmiştir. 5'li likert tip ölçek 16 maddeden oluşmakta olup uygulanmasından sonra alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 16'dır. Ölçek, internet üzerinden form şeklinde öğrencilere ulaştırılıp cevapları alınmıştır. Örnek madde: İngilizce dersinde hata yapmaktan korkarım. Cevap kısmında hiç katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4), tamamen katılıyorum (5) seçenekleri verilmiştir. Ölçeğin cronbach alpha güvenirlik katsayısı 0,895 dir.

Çocuklar İçin Üst Biliş Farkındalık Ölçeği: ÜBFÖ-Ç Karakelle ve Saraç (2007) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek A formu ve B formu olmak üzere iki form olarak geliştirilmiştir. A formu 3-5. Sınıflar için geliştirilmiş olup, 3'ü likert tipindedir. Bu araştırmada ise B formu kullanılmıştır. Ölçek 5'li likert tip olup 18 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 90, en düşük puan ise 18'dir. Ölçek internet üzerinden form şeklinde öğrencilere ulaştırılıp cevapları alınmıştır. Örnek madde: Bir şeyi anlayıp anlamadığımı bilirim. Cevap asla (1), nadiren (2), bazen (3), sık sık (4), her zaman (5) seçenekleri verilmiştir. Ölçeğin cronbach alpha güvenirlik katsayısı 0.80 dir.

İngilizce dersine yönelik tutum ölçeği, ölçekten alınan puanlara dayalı olarak olumlu, nötr ve olumsuz şeklinde üç derece; çocuklar için üst biliş farkındalık ölçeği de yine düşük, orta ve yüksek olarak üç derecede değerler almaktadır.

Bu çalışmada kapsamında örneklem üzerinde kullanılan İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Cronbach Alpha güvenirlik değeri α : 0,717 olarak bulunmuştur. Çocuklar İçin Üst Biliş

Farkındalık Ölçeği için ise Cronbach Alpha güvenirlik değeri ise α : 0,834 olarak bulunmuştur. İki ölçeğin de bu değerlere göre güvenilir olduğu söylenebilir.

Verilerin analizi

Verilerin analizinde, öğrencilerin Üst Biliş Farkındalık Ölçeğinde yer alan ifadelere verdikleri cevapların puanlarını hesaplamak amacıyla ölçekte yer alan maddeler; düşük, orta ve yüksek olmak üzere 3 farklı dereceye ayrılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 18 iken, en yüksek puan 90'dır. Bu aralık üç eşit parçaya bölünerek, 18-42 arası düşük;43-66 arası orta ve 67-90 arası yüksek olarak değerlendirilmiştir. Benzer şekilde İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinde yer alan ifadeler verilen cevapların puanlarını hesaplamak amacıyla ölçekte yer alan maddeler; olumsuz, nötr ve olumlu olmak üzere 3 farklı dereceye ayrılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 16 iken, en yüksek puan 80'dir. Bu aralık üç eşit parçaya bölünerek 16-37 arası olumsuz; 38-59 arası nötr, 60-80 arası olumlu olarak değerlendirilmiştir.

Verilerin analizinden önce normallik sınaması yapılmıştır. Üst biliş farkındalık ölçeği için çarpıklık ve basıklık değerleri (-0,62 ve -0,321) İngilizce dersine yönelik tutum için (0,381 ve 1,287) olarak belirlenmiştir. Tabachnick ve Fidell (2013)' e göre bu değerlerin -1,5 ile +1,5 arasında olması verilerin normal dağılımına işaretler. Veriler çözümlenirken; frekans, yüzde, aritmetik ortalama, iki faktörlü Anova, basit korelasyon ve regresyon analizleri kullanılmıştır. İlk önce ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları belirlenmiştir. Ölçekten alınabilecek puan aralıklarına göre olumlu, nötr ve olumsuz olarak atamalar yapılmıştır. Daha sonra ortaokul öğrencilerinin üst biliş farkındalık düzeyleri belirlenmiş ve ölçekten alınabilecek puan aralıklarına göre yüksek, orta ve düşük olarak atamalar yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemini 'Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ne düzeydedir?' sorusu oluşturmaktadır. Araştırmanın ikinci alt problemini ise 'Ortaokul öğrencilerinin üst bilişsel farkındalıkları ne düzeydedir?' sorusu oluşturmaktadır. Ölçeklere ait düzeyleri bulmak için katılımcıların ölçekten aldıkları puanların ortalamalarına bakılmış ve sonuçlar tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2.

Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Ortalamaları Ve Düzeyleri

Ölçek	Ortalama (X)	Standart Sapma (ss)	Düzye
İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği	51.92	8.63	Nötr
Çocuklar İçin Üst Biliş Farkındalık Ölçeği	64.80	11.11	Orta

Tablo 2'e göre ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarına ait toplam puan ortalaması 51,92 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek toplam puan aralığında (16-37; olumsuz, 38-59; nötr, 60-80; olumlu) nötr değer aralığında yer almaktadır. Bu nedenle orta okul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının nötr olduğu bulunmuştur. Ortaokul öğrencilerinin üst bilişsel Ocak, G., Karakuyu, A. ve Küçükçınar, A. (2023). Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarıyla üst bilişsel farkındalıkları arasındaki ilişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 14(1), 395-408.*

DOI: 10.51460/baebd.1246342

farkındalık ölçeğinde bulunan ifadelerle verdikleri yanıtlar sonucu toplam puan ortalamaları 64,80 olarak bulunmuştur. Bu puan 18-42 puan, düşük, 43-66 puan, orta ve 67-90 yüksek, aralığında orta değerler içerisinde yer almaktadır. Bu sebeple bu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin üst bilişsel farkındalıklarının orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Sayfa | 401

Araştırmanın üçüncü alt problemini oluşturan 'Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile üst bilişsel farkındalıkları arasında anlamlı ilişki var mıdır?' sorusunun cevaplanması için pearson korelasyon analizi yapılmış ve sonuçlar tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.

Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutumları Ve Üst Biliş Farkındalık Arasındaki İlişki

	Üst Biliş Farkındalık		
	N	r	p
İngilizce Dersine Yönelik Tutum	390	0.390	0.00**

**P<0,01

Tablo3'e göre Pearson korelasyon testi yapılmış ve r=,390 sayısına ve p<0,5 değerine ulaşılmıştır. Bu değere göre anlamlı ve orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2020 s.32).

Araştırmanın dördüncü alt problemini "Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, cinsiyet ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?" sorunu oluşturmaktadır. İngilizce dersine yönelik tutumların, cinsiyet ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bakılabilmesi için üst biliş farkındalık düzeyleri (düşük, orta ve yüksek) gruplara ayrılmıştır. Cinsiyet ile üst biliş düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak İngilizce dersine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için iki yönlü varyans analizi yapılmış ve sonuçlar tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Ortaokul Öğrencilerinin Cinsiyet Ve Üst Biliş Farkındalık Düzeylerine İlişkin İki Yönlü Anova Sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	p
Cinsiyet	19.043	1	19.043	0.338	0.562
Üst biliş farkındalık düzeyi	2668.556	2	1334.27	23.659	0.00
Cinsiyet ve üst biliş farkındalık düzeyi	48.424	2	24.212	0.429	0.651
Hata	21655.733	384	56.395		
Toplam	1075743	390			

Tablo 4 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin cinsiyet ve üst biliş farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak İngilizce dersine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık göstermemektedir (p:0.651, p>0,05).

Araştırmanın beşinci alt problemini 'Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, sınıf ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?' sorunu oluşturmaktadır. İngilizce dersine yönelik tutumların, sınıf ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bakılabilmesi için, üst biliş farkındalık düzeyleri (düşük, orta ve yüksek) gruplara ayrılmıştır. Sınıf ile üst biliş düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak İngilizce dersine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için iki yönlü varyans analizi yapılmış ve sonuçlar tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Ortaokul Öğrencilerinin Sınıf Ve Üst Biliş Farkındalık Düzeylerine İlişkin İki Yönlü Anova Sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	p	Fark
Sınıf	114.16	3	38.05	0.726	0.537	5>6
Üst biliş farkındalık düzeyi	2543.886	2	1271.943	24.275	0.00	5>7
Sınıf ve üst biliş farkındalık düzeyi	1516.098	6	2525.683	0.071	0.00**	
Hata	19806.285	378	52.398			
Toplam	1075743	390				

**p<0.01

Tablo 5'e göre, ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları, sınıf ve üst bilişsel farkındalık düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermektedir (p:0.00, p<0,01). Farklılığın hangi grubun lehine olduğunu belirlemek için post-hoc. analizi yapılmış ve farklılığın 5.sınıf öğrencilerinin lehine olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın altıncı alt problemini 'Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, anne eğitim durumları ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?' sorunu oluşturmaktadır. İngilizce dersine yönelik tutumların, anne eğitim durumları ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bakılabilmesi için, üst biliş farkındalık düzeyleri (düşük, orta ve yüksek) gruplara ayrılmıştır. Anne eğitim durumu ile üst biliş düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak İngilizce dersine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için iki yönlü varyans analizi yapılmış ve sonuçlar tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.

Ortaokul Öğrencilerinin Anne Eğitim Durumu ve Üst Biliş Farkındalık Düzeylerine İlişkin İki Yönlü Anova Sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	p	Fark
Anne eğitim durumu	229.593	3	76.531	1.472	0.222	İlkokul>Ortaokul
Üst biliş farkındalık düzeyi	3153.609	2	1576.804	30.320	0.00	
Anne eğitim durumu ve üst biliş farkındalık düzeyi	1154.485	6	192.414	3.700	0.01**	
Hata	19657.805	378	52.005			
Toplam	1075743	390				

**p<0.01

Ocak, G., Karakuyu, A. ve Küçükçınar, A. (2023). Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarıyla üst bilişsel farkındalıkları arasındaki ilişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 14(1)*, 395-408.

DOI: 10.51460/baed.1246342

Tablo 6'ya göre, ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları, anne eğitim durumları ve üst bilişsel farkındalık düzeyleri ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0.01$, $p<0.01$). Farklılığın hangi grubun lehine olduğunu belirlemek için post-hoc. analizi yapılmış ve farklılığın anne eğitim durumu ilkököl olan öğrencilerinin lehine olduğu belirlenmiştir.

Sayfa | 403

Araştırmanın yedinci alt problemini 'Öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları, baba eğitim durumları ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?' sorunu oluşturmaktadır. İngilizce dersine yönelik tutumların, baba eğitim durumları ve üst bilişsel farkındalık düzeylerinin ortak etkisine bakılabilmesi için, üst biliş farkındalık düzeyleri (düşük, orta ve yüksek) gruplara ayrılmıştır. Baba eğitim durumu ile üst biliş düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak İngilizce dersine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için iki yönlü varyans analizi yapılmış ve sonuçlar tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.

Ortaokul Öğrencilerinin Baba Eğitim Durumu ve Üst Biliş Farkındalık Düzeylerine İlişkin İki Yönlü Anova Sonuçları

Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	p	Fark
Baba eğitim durumu	191.432	3	63.811	1.221	0.302	Üniversite>ilkokul
Üst biliş farkındalık düzeyi	3482.409	2	1741.205	33.329	0.00	Üniversite>ortaokul
Baba eğitim durumu ve üst biliş farkındalık düzeyi	1295.649	6	215.941	4.133	0.00	
Hata	19657.805	378	52.005			
Toplam	1075743	390				

** $p<0.01$

Tablo 7'ye göre, ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları, baba eğitim durumları ve üst bilişsel farkındalık düzeyleri ortak etkisine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<0.00$, $p<0.01$). Farklılığın hangi grubun lehine olduğunu belirlemek için post-hoc. analizi yapılmış ve farklılığın baba eğitim durumu üniversite olan öğrencilerinin lehine olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın sekizinci alt problemini 'Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları, üst bilişsel farkındalık düzeylerinin bir yordayıcısı mıdır?' sorusu oluşturmaktadır. Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları, üst biliş farkındalık düzeylerinin bir yordayıcısı olup olmadığını ve yordama gücünü belirlemek için basit regresyon analizi yapılmış ve sonuçlar tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8.

Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce Dersine Yönelik Tutumları ve Üst Biliş Farkındalık Arasındaki Regresyon Analizi Sonuçları

Yordanan değişken	Yordayıcı Değişken	R	R ²	F	B	Beta	p
İngilizce dersine yönelik tutum	Üst bilişsel farkındalık	0.390	0.150	69.632	0.278	0.390	0.00**

**P<0,01

Tablo 8 incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının üst bilişsel farkındalık düzeylerini nasıl yordadığını görmek amacıyla basit doğrusal regresyon analizi yapılmış ve İngilizce dersine yönelik tutumlar ile üst bilişsel farkındalık arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu (R=0.390, R²= 0.150) görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin sahip oldukları üst bilişsel farkındalık İngilizce dersine yönelik tutumlarının % 15'i ni açıklamaktadır (F= 69.632 p<0.01).

Tartışma

Yabancı bir dil olarak İngilizce ve bir ders olarak İngilizce farklı kavramlara karşılık gelmektedir. Bu nedenle tutumların dile karşı mı yoksa derse karşı mı olduğunu açık ve anlaşılır bir şekilde açıklanması gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmada ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersindeki üst bilişsel düzeyleri ve demografik özelliklerin İngilizce dersine yönelik tutumlarla ilişkisi incelenmiştir.

Çalışmada öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumları nötr, üst biliş farkındalıkları ise orta düzey olarak belirlenmiştir. İngilizce dersine yönelik tutumların değerlendirilmesi aşamasında uygulanan ölçme araçlarından alınan puanların değerlendirilmesi bazı karmaşıklıklara yol açmaktadır. Tutumun belirli bir kişi, söz veya nesneye karşı takınılan tavır olduğu düşünüldüğünde, değerlendirilme sürecinde olumlu, nötr veya olumsuz ifadelerine karşılık gelmesi beklenmektedir. Ancak alan yazındaki bazı çalışmalarda yüksek veya düşük oldukları (Gökyer ve Bakcak, 2014) belirtilmiştir. Fakat tutumun yüksek veya düşük olmasından ziyade, olumlu tutumun veya olumsuz tutumun derecesinin yüksek veya düşük olduğunun söylenmesi tercih edilebilir. Benzer şekilde ölçekten alınan puanların yüksek veya düşük olması da bir anlamlılık ifade etmemektedir. Çünkü bu bulguların yorumlanması aşamasında düşüklük/yükseklik ifadelerinin bir karşılığı olması beklenmektedir. Bu aşamada değerlerin nasıl yorumlanacağına dair kriterlerin belirtilmesi de gerekmektedir. Ghazvini ve Khajehpour'un (2011) kız öğrencilerin dil öğrenmeye olan tutumları, erkeklerin dil öğrenmeye olan tutumlarına göre daha olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Gömleksiz (2010) çalışmasında İngilizce dersine yönelik tutumlarda kadın öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulmuştur.

Öğrencilerin cinsiyetleri ile üst bilişlerinin ortak etkisine bağlı olarak tutumlarında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Ocak ve Hocaoglu (2015) ile Serin, Serin ve Ceylan'ın (2010) yılında yaptıkları çalışmalarda bu çalışmadaki bulguya benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Tutum, bireylerin herhangi bir canlı veya cansız nesneye karşı bilgi, duygu ve motivasyonuna göre ortaya çıkardığı tepkidir (İnceoğlu,

2004). Bu nedenle tutum cinsiyet farklılığından ziyade bilişsel, duygusal ve davranışlara göre ortaya çıkan bir yaklaşım olması nedeniyle anlamlı farklılık oluşmamıştır denilebilir.

Öğrencilerin sınıf düzeyleri ile üst bilişlerinin ortak etkisine bağlı olarak tutumlarında alt sınıflar lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Temelli ve Kurt (2010) ile Halat ve Ocak (2015) çalışmadaki bulguya benzer nitelikte alt sınıflar lehine tutumlarda anlamlı farklılık olduğunu tespit etmişlerdir. Bu durum ortaokul 5.sınıflarda yabancı dil ağırlıklı olarak writing, listening ve reading derslerinin olması ve İngilizce haftalık ders saatinin diğer sınıf düzeylerine göre daha fazla olmasından kaynaklı olabilir. Ayrıca 7. ve 8. Sınıf öğrencilerinin liselere giriş sınavlarına hazırlık kapsamında daha çok Türkçe, Matematik ve Fen bilimleri derslerine yönelmeleri de alt sınıflar lehine anlamlı farklılık çıkmasına neden olmaktadır. Bu sonuç yakın zamanda uygulanmaya başlanan 5.sınıflardaki yabancı dil ağırlıklı ders dağılımı uygulamasının olumlu sonuçlar verdiğini, İngilizce temel becerileri arasında olan writing, reading ve listening gibi becerilere karşı olumlu tutum oluşturduğunu söylenebilir.

Anne ve Babanın eğitim durumu ile Üstbiliş düzeylerinin ortak etkisine bağlı olarak İngilizce dersine yönelik tutumlarda annesi ilkökul babası üniversite mezunu olan grup lehine anlamlı farklılık belirlenmiştir. Bu durum katılımcı grubun özelliği, evde İngilizce dersine babalarınannelere göre daha çok yardımcı olması gibi nedenlerden kaynaklı olabilir.

Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile üst biliş farkındalıkları arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır. Welton ve Mallan (1999) üst-bilişi, öğrencilerin düşünme süreçlerinin farkında olması olarak değerlendirmiştir. Düşünme ve kendi öğrenme sürecinin farkında olan öğrencilerin derse karşı başarılı olmaları ve dolayısıyla derse karşı tutumlarının yüksek olması beklenir. Bu açıdan öğrencilerin derse karşı tutumları ile üstbilişleri arasında anlamlı farklılık çıkmış olabilir. Üst biliş; hafıza, zeka, tutum vb. bireysel faktörlerle ve çevresel faktörle ilişkilidir. (Memiş ve Arıcan, 2013). Baş ve Bayhan (2012) yedinci sınıf öğrencilerinin başka bir düşünme becerisi olan yansıtıcı düşünmeye dayalı etkinliklerin deney grubu öğrencileri lehine İngilizce dersine yönelik tutumlarında anlamlı fark oluşturduğunu ortaya koymuşlardır. Bu sonuç çalışmadaki sonuçla aynı yönlüdür. Ayrıca öğrencilerin sahip oldukları üst biliş düzeyleri İngilizce dersine karşı tutumlarını % 15 oranında yordamaktadır. Bir başka ifadeyle ortaokul öğrencilerinde İngilizce dersine karşı oluşan tutumun %15'i sahip oldukları üst bilişlerinden kaynaklanmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile üst bilişleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Bu kapsamda çalışma, ilişkisel tarama yöntemi ile yürütülmüştür. Değişkenler arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buradan hareketle üst biliş farkındalık düzeyleri yüksek olan öğrencilerin İngilizce dersine yönelik olumlu tutum göstermeleri beklenebilir. Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarının nötr seviyede çıkması, öğrencilerin İngilizce dersine yönelik tutumlarının olumsuz olmadığına da bir göstergesidir. Öğrencilerin orta düzey üst bilişsel farkındalığa sahip olması, kendi öğrenmelerine ait değişkenlerin farkında olduğunu göstermektedir. Cinsiyet değişkeni açısından üst biliş farkındalık düzeylerinin ortalama puanları birbirine yakın çıkması nedeniyle,

ortaokul öğrencilerinin üst bilişsel farkındalıklarının cinsiyetlerine ilişkin bir fark yaratmadığı söylenebilir. Anne eğitim durumlarında ilkokul, baba eğitim durumlarında ise üniversite mezunları lehine anlamlı farklılık belirlenmiştir.

Araştırmada İngilizce dersi kapsamında öğrencilerin sahip oldukları üst-bilişleri ile derse karşı tutumları arasında orta düzeyde doğru orantılı ilişki ve 5. sınıflar lehine anlamlı fark söz konusudur. Bu sonuca göre, 5.sınıflardaki yabancı dil ağırlıklı hazırlık sınıfına benzer bu uygulamanın devam etmesi ve yaygınlaştırması önerilebilir. Araştırma ortaokul öğrencilerini kapsadığı için; lise ve üzeri kademelerde İngilizce dersine yönelik tutum ve üst biliş farkındalıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi ileride yapılacak araştırmaların konusunu oluşturabilir. Bunun yanı sıra İngilizce dersine yönelik tutumların etkilendiği öğretmen tutum ve davranışları, öğrenme ortamları, ölçme yöntemleri vb. gibi değişkenlerin de araştırma konularında bulunması sağlanabilir. Ayrıca sadece İngilizce dersi için değil diğer disiplinler için de ilişkinin incelenmesinin alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (1), 395-408.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (1), 395-408.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Kaynakça

- Alagözlü, N. (2017). Türkiye’de İngilizce öğretmenleri yetiştirme sorunları. *Türk bilig*, 34, 241 – 248.
- Bağçeci, B., Döş, B. ve Sarıca, R. (2011). İlköğretim öğrencilerinin üst bilişsel farkındalık düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 551-566.
- Baş, G. (2010). Beyin temelli öğrenme yönteminin İngilizce dersinde öğrencilerin erişimlerine ve derse yönelik tutumlarına etkisi. *İlköğretim Online*, 9(2), 488-507.
- Baş, G. ve Beyhan, Ö. (2012). İngilizce dersinde yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarılarına ve derse yönelik tutumlarına etkisi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (2), 128-142.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F.(2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyükoztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cebeci, F. B. (2006). *Mesleki ve teknik lise öğrencilerinin İngilizce derslerine yönelik tutumları*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.) Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetintaş, B. (2010). Türkiye’de yabancı dil eğitim ve öğretiminin sürekliliği. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 6 (1). 64-74.
- Demirbaş, M. ve Yağbasan, R. (2006). Fen Bilgisi öğretiminde bilimsel tutumların işlevsel önemi ve bilimsel tutum ölçeğinin Türkçeye uyarlanma çalışması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (2), 271-299.
- Demirel, N. ve Ünişen A. (2018). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(67), 997 – 1013.
- Demirtaş, S. (2007). *An investigation into parental attitudes towards English language learning and students perception of their parents attitudes* (Master of Arts Thesis). Çanakkale Onsekiz Mart University, Institute of Social Sciences.
- Ghazvini, S.D. ve Khajehpour, M.(2011). Attitudes and motivation in learning English as a second language in high school students, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 1209-1213.
- Gökçer, N. ve Bakcak, S. (2014). Üniversitelerde İngilizce dersi hakkında öğrenci tutumlarının değerlendirilmesi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 1 (2), 90-125.
- Gömlüksiz, M. N. (2003). İngilizce duyuşsal alana ilişkin bir tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1). 215-226.
- Gömlüksiz, M.N.(2010). *An evaluation of students’ attitudes toward English language learning in terms of several variables* *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 913-918.
- Güçlü, M. ve Uçar, S. (2019). *Türkiye’de İngilizce öğrenimi ve öğretimi konusunda yaşanan sorunlar üzerine genel bir değerlendirme*. Book of Proceedings içinde (s.18-23). International Congress on Education, Sakarya Üniversitesi.
- Güleç, E. (2014). *Aktif öğrenme modeliyle oluşturulan öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerinin akademik başarısına ve İngilizce dersine yönelik tutumlarına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Halat, S. ve Ocak, G. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerileri ve İngilizce Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8, 131 – 159.
- Hocaoğlu, N., ve Akkaş Baysal, E. (2019). *Nicel araştırma modelleri-desenleri*. Ocak, G. (Ed.), Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri içinde (s.65-124). Pegem Akademi Yayıncılık.
- İnceoğlu, M. (2004). *Tutum, algı, iletişim*. Elips Kitap
- Karakelle, S. (2012). Üst bilişsel farkındalık, zekâ, problem çözme algısı ve düşünme ihtiyacı arasındaki bağlantılar. *Eğitim ve Bilim*, 37 (164), 237-250.
- Ocak, G., Karakuyu, A. ve Küçükçınar, A. (2023). Ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumlarıyla üst bilişsel farkındalıkları arasındaki ilişki. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(1), 395-408.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2023), 14 (1), 395-408.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2023), 14 (1), 395-408.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Karakelle, S. ve Saraç, S. (2007). Çocuklar için üst biliş farkındalık ölçeği (ÜBFÖ-Ç) A ve B formları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikologlar Derneği- Türk Psikoloji Yazıları, 10 (20)*, 87-103.
- Kazazoğlu, S. (2013). Türkçe ve İngilizce derslerine yönelik tutumun akademik başarıya etkisi. *Eğitim ve Bilim, 38(170)*, 294-307.
- Küçük-Özcan, Z. Ç. (2000). *Teaching metacognitive strategies to 6th grade students*. (Unpublished B.S. thesis). Bogaziçi University, the Institute of Science and Engineering.
- Memiş, A. ve Arıcan, H. (2013). Beşinci sınıf öğrencilerinin matematiksel üstbiliş düzeylerinin cinsiyet ve başarı değişkenleri açısından incelenmesi. *Karaelmas Journal of Educational Sciences, 1(1)*, 76-93.
- Mutlu, V. (2017). İlkokul öğretmenlerinin İngilizce derslerindeki sorunları ve bu sorunların çözümleri: çocuklara yabancı dil öğretimi dersinin etkileri ve yararları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10 (54)*, 747-756.
- Ocak, G. ve Hocaoğlu, N. (2015) İngilizce dersine yönelik tutumların özyeterlik inançları ve bazı değişkenler açısından incelenmesi, *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 31(1)*, 37 – 61.
- Ocak, İ. ve Olur, B. (2019). *Bilimsel araştırma süreci: Giriş*. Ocak, G. (Ed.) Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri, içinde s. 2-65. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Orakçı, Ş. (2017). *Öğrenen özerkliğine dayanan öğretim etkinliklerinin 6. sınıf öğrencilerinin İngilizce başarılarına, tutumlarına, öğrenen özerkliklerine ve kalıcı öğrenmelerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi) Gazi Üniversitesi.
- Oruç, Ş. (2016). Ana dili, ikinci dil, iki dillilik, yabancı dil. *The Journal of Academic Social Science Studies, 45*, 279-290. DOI: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3411>
- Özsoy, G. (2008). Üst biliş. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6 (4)*, 713-740.
- Saraç, S. (2010). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin üstbiliş düzeyleri, genel zekâ ve okuduğunu anlama düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi.
- Sarpkaya, G., Arık, G. ve Kaplan, H. A. (2011). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının üst biliş stratejilerini kullanma farkındalıkları ile matematiğe karşı tutumları arasındaki ilişki. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 6(2)*, 107-122.
- Serin, N. B., Serin, O. ve Ceylan, A. (2010). Affective characteristics of university students about English course and their attitude and thoughts toward the course, *Procedia Social and Behavioral Sciences, 2*, 1936-1939.
- Temelli, A. ve Kurt, M. (2010). Eğitim fakültesi ve fen fakültesi biyoloji öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim, 3(2)*, 27-36
- Temizkan, M.(2008). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir araştırma, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(3)*, 461 – 486.
- Tosun, C. (2006). Yabancı dille eğitim sorunu. *Journal of Language and Linguistic Studies, 2 (1)*, 28-42.
- Welton, A. D. ve Mallan, J. T. (1999). *Children and their world. Strategies for Teaching*, H. Mifflin Company, USA
- Yıldız, M. (2016). Ölçme eşdeğerliği üzerine ve genel aidiyet ölçeğinin (GAÖ) ölçme eşdeğerliğinin genç yetişkinlerde cinsiyete göre incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 26(2)*, 50-72.
- Yeşil, H. (2011). Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *International Online Journal of Educational Sciences, 3 (1)*, 200-219.